

De danske malke racer er økonomisk ligeværdige

Præstation: Samtlige analyser har vist, at de danske malke racer er økonomisk ligeværdige. Holstein er førende mht. ydelse og eksteriør, mens RDM og Jersey er i front mht. frugtbarhed og sundhed.

Af Ruth Bønløkke Davis (Seges),
Lisa Hein (Seges),
Kristina Vanggaard Brødbæk
(VikingDanmark)

Effektive krydsningsprogrammer forudsætter ligeværdige malke racer. Vi har undersøgt, om de tre danske malke racer (Holstein, RDM og Jersey) er økonomisk ligeværdige. Racerne er blevet sammenlignet på flere forskellige måder, baseret på både regnskabsdata og på deres egen præstation (ydelse, sundhed m.m.). Alle sammenligninger viste, at de tre racer er økonomisk ligeværdige. Holstein har en højere mælkeproduktion og et bedre eksteriør, men dette opvejes af bedre sundhed og frugtbarhed hos RDM og Jersey.

Det er svært at sammenligne den økonomiske ligeværdighed af malke racer helt objektivt. Vi har derfor gennemført flere forskellige analyser, som hver især har styrker og svagheder. For at sikre os de bedste resultater, har vi gentaget sammenligningen over flere år gange i besætninger af omtrent samme størrelse. Ved at sammenholde resultaterne af de forskellige analyser, har vi fået et godt og nuanceret billede af de økonomiske forskelle mellem racerne.

Under 100 kr. til forskel

I den første analyse blev racerne sammenlignet ud fra

deres præstation i renracede Holstein, RDM eller Jersey besætninger. De enkelte besætningsniveauer blev fastlagt ud fra data for egenskaberne ydelse, frugtbarhed, sundhed (yver-, klov- og generel sundhed), kælvning, eksteriør og holdbarhed – kødproduktion er ikke medtaget. Racernes præstation er omregnet til en samlet økonomisk forskel til Holstein ved at bruge de økonomiske værdier for egenskaberne. Da fordelingen af malke racer varierer henover landet, blev racerne sammenlignet indenfor region. Der er således taget højde for regionale managementforskelle for at få den mest fair sammenligning.

Resultaterne viste, at racerne er helt økonomisk ligeværdige – med under 100 kr. i forskel mellem race. Holstein har en væsentlig højere mælkeproduktion samt et bedre eksteriør end de andre racer. Men det bliver opvejet af lettere kælvninger, bedre frugtbarhed samt færre sygdomstilfælde hos RDM og Jersey.

RDM og Holstein er jævnbyrdige i blandede besætninger

For at tage højde for eventuelle forskelle i management mellem malke racer, blev racerne også sammenlignet i besætninger, der havde flere racer (mellem 30-70 % af hver race). Vi har sat dette krav for

Økonomisk værdi

- Værdien af at ændre en egenskab en enhed, hvis alle andre egenskaber holdes konstante.

at sikre, at vi ikke sammenlignede besætninger med kun nogle få køer af den anden race. Står der f.eks. kun nogle få RDM køer i en Holstein besætning, vil de blive fodret som Holstein, hvilket kan være til ugunst for deres præstation. Dette kunne dog ikke lade sig gøre for Jersey, da der er meget få besætninger, der har både renracede Holstein og Jersey.

Indenfor samme besætning havde RDM væsentlig mindre mastitis og var mere frugtbare end Holstein, men de havde en lavere ydelse. Totalt set var RDM og Holstein økonomisk ligeværdige i de samme besætninger.

Også ligeværdige i økologiske besætninger

I de økologiske besætninger er der andre produktionsvilkår end i de konventionelle besætninger. Derfor foretog vi også racesammenligninger udelukkende i de økologiske besætninger. Fodringen er mere ens i økologiske besætninger, da der skal være en høj grovfoderandel i rationen. Det betyder,

at forskellen i produktion ikke er helt så udtalt som i de andre sammenligninger. Til gengæld er forskellen i frugtbarhed meget større – RDM og Jersey er langt bedre end Holstein. Som det også er tilfældet for de andre sammenligninger, er sundheden bedst for RDM og Jersey, mens deres eksteriør er væsentligt ringere end hos Holstein køerne. Dermed er der samlet set ingen økonomisk forskel mellem racerne, når det opgøres ud fra konventionelle økonomiske værdier.

Hvis man opgør de økonomiske forskelle mellem racerne baseret på økologiske produktionsomkostninger, ses der en større effekt af de funktionelle egenskaber. Et sygdomstilfælde har større omkostninger i en økologisk besætning pga. længere tilbageholdelsestid på mælken og flere udgifter til dyrlæge. Det gør at RDM og Jersey er lidt bedre end Holstein under økologisk produktionsforhold.

DB pr. årsko på samme niveau

Produktionsøkonomien er

Race: Økonomisk set har Holstein lidt højere udgifter, men den høje mælkeproduktion kan godtgøre dette. Arkivfoto: LandbrugsMedierne.

analyseret ud fra driftsgrens-analyser fra 2015-2017 fra de samme besætninger, der indgik i ovenstående analyser. Vi har valgt at se på dækningsbidraget pr. årsko (DB pr. årsko), hvilket dækker over alle indtægterne fratrukket omkostningerne – dog er lønud-

gifter og ejer aflønning ikke med i undersøgelsen. Denne opgørelse indeholder både konventionelle og økologiske besætninger samt køer fra malkestald og AMS. Der er større forskelle mellem racerne end i de tidligere analyser, især når man ser på forskelli-

ge år. Dette skyldes primært, at indtjeningen fra slagtning og opdræt også indgår i driftsgrensanalyserne, og at forskelle i mælkepris mellem år har stor indflydelse på DB pr. årsko.

Hvis man ser på DB pr. årsko, hvor det kun er mælkeindtægterne fratrukket udgifterne, er Jersey en smule bedre end Holstein, da de har lavere omkostninger. Tages indtægter fra salg af dyr også med, samt salg af slagtedy, er Jersey lidt ringere. Det omvendte er gældende for RDM, der har lidt lavere indtægter fra mælk, men til gengæld en højere indtægt fra slagtedy. Ser man på fremstillingsprisen pr. kg EKM, er den helt lige mellem racerne, mens DB pr. kg EKM er en anelse højere for både RDM og Jersey i forhold til Holstein.

De danske malke racer er økonomisk ligeværdige

Samtligte analyser har vist, at de danske malke racer er øko-

nomisk ligeværdige. Holstein er førende mht. ydelse og eksteriør, mens RDM og Jersey er i front mht. frugtbarhed og sundhed. Økonomisk set har Holstein lidt højere udgifter, men den høje mælkeproduktion kan godtgøre dette. Udgifterne for især Jersey er noget lavere, hvilket opvejer den lavere produktion. Det samme gælder for RDM, som til gengæld også har en større indtægt fra slagtekøer i forhold til de to andre racer.

Denne analyse er et udtryk for, hvordan malke racerne har præsteret i de senere år. Hvis der i fremtiden er en ændring i den avlsmæssig fremgang indenfor de rene racer, vil den på langt sigt kunne påvirke racerens ligeværdighed.

Se flere detaljer omkring de enkelte analyser på <https://www.landbrugsinfo.dk/kvaeglavl/krydsningsider/startsider.aspx>

M-Skrab MK 2
NY MODEL
 Billig
 driftsikker
 Velegnet til sand

Mørch Teknik
 87 86 48 00

Specialvaskemaskiner
 til malkeklude

Agro vaskemaskiner fra PRIMUS er specielt konstrueret til vask, desinfektion og opvarmning af malkeklude - ALT i én proces.

ØKO·farm
VMELEKTRO AS
 www.vm-elektro.dk • Tlf.: 87 26 23 00

ROTTER
 AUTORISERET ROTTESIKRING
 Prisgaranti
 Ingen fordyrende mellemlid

ROV FLUEN®
 Professional skadedyrssikring
 Tlf. 7575 6348 - rovfliuen@rovfliuen.dk - www.rovfliuen.dk

Epoxy specialisten

- ✓ Foderbord
- ✓ Tankrum
- ✓ Plansiloer
- ✓ Malkestald/robotrum
- ✓ Alt i murearbejde

NTB
NORDIC TOTAL BYG
 Nordic Total Byg ApS
 Industriparken 15, Skodborg,
 6630 Rødding
 Tlf. 23 23 29 88